

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el. p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GJ Magma“
Vaidevučio g. 18, LT-08402 Vilnius
el. p. gjmagma@gmail.com

2016-05-05
į 2016-04-12

Nr. (28.4)-A4-4715
Nr. 130

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL PAVEMBRIŲ SMĖLIO TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė – UAB „GJ Magma“, Vaidevučio g. 18, Vilnius, LT-08402, tel. (8-5) 2318178, faks. (8-5) 2784455, el. p. gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB „Suvalkijos akmuo“, Upelio g. 4, Klausučiai, Vilkaviškio r., LT-70462, tel. +37062050092, el. p. rima.brokeviciene@gmail.com.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Pavembrių smėlio telkinio naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Marijampolės apskritis, Vilkaviškio rajono savivaldybė, Šelmenos seniūnija, Pavembrių kaimas, sklypų Kad. Nr. 3955/0012:401 ir 3955/0012:4032.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojamos ūkinės veiklos (toliau PŪV) plotas apima 4,32 ha, kuriame detaliam išžvalgyta ir Lietuvos geologijos tarnybos prie AM direktoriaus 2016 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1 – 31 patvirtinta 242 tūkst. m³ smėlio išteklių. Ištekliams telkinyje apskaičiuoti dviejuose blokuose, kuriuos skiria žemės juosta, palikta vietinės reikšmės keliui nutiesti. Tačiau natūroje jo dar nėra. Nuo šios suprojektuotos pravažiavimo juostos pakraščio abiejuose blokuose palikta po 10 m pločio apsaugos zonos. PŪV patenka į du žemės ūkio paskirties sklypus, kuriuos valdo fizinis asmuo tiesiogiai suinteresuotas naudingųjų išteklių gavyba šiame telkinyje. Per metus planuojama iškasti apie 20 tūkst. m³ smėlio, kuris bus iškastas apytiksliai per 12 metų. Žaliava bus naudojama pagal paskirtį – automobilių kelių tiesimui ir kituose panašios paskirties statybos darbuose. Produkcijai iš karjero išvežti, nereikės papildomai tiesti kelių, o bus naudojama jau sukurta kelių infrastruktūra. Iki rajoninio kelio Vilkaviškis – Bartninkai – Aistiškiai vedantis vietinės reikšmės žvyrkelis (apie 0,9 km) bus sustiprintas ir pritaikytas sunkiasvorės technikos judėjimui. Toliau produkcija bus gabenama viešo naudojimo keliais. Telkinys yra išsidėstęs visiškai neurbanizuotoje, kaimiškoje vietovėje. Artimiausia gyvenamoji aplinka nuo PŪV ribos yra nutolusi 715 m į pietryčius. Palei išvežimo žvyrkelio ruožą nėra nei vienos gyvenamosios sodybos. Sunkvežimiai judės tik viešo naudojimo keliais, kuriuose nėra jokių apribojimų sunkiajam transportui. Už šiaurės vakarinės žemės sklypo, kurio kadastrinis Nr. 3955/0012:401, ribos supiltas rekultivuoto buitinių atliekų sąvartyno apsauginis pylimas. Žemės sklypo riba, praktiškai, sutampa su šio pylimo apačia. Šiam pylimui apsaugoti išteklių kontūras atitrauktas 2 – 3 m nuo žemės sklypo ribos. Artimiausia saugoma kultūros vertybė yra Pavembrių, Lakštučių k. senosios kapinės (unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre – 25041), kurios nuo PŪV nutolusios 810 m į vakarus, šiaurės vakarus.

Šioje vietoje naudingųjų iškasenų gavyba jau buvo vykdoma nelegaliai, o karjeras paliktas užleistas ir nerekultivuotas. Didžioji dirvožemio dalis I išteklių apskaičiavimo bloke jau buvo nuimta ankstesniais kasybos metais, o šiuo metu susiformavo naujas augalinis sluoksnis. Nedidelė

II išteklių apskaičiavimo bloko dalis taip pat yra pažeista kasybos. Kasyba karjere planuojama vykdyti šiltuoju metų laiku, kadangi didelė naudingosios iškasenos dalis yra apvandenintame klode. Naudingasis klodas, dėl nedidelio storio, bus kasamas 1 – 2 gavybos pakopomis. Technogeninei apkrovai sumažinti bus naudojami našūs šiuolaikiniai mechanizmai: ekskavatorius DOOSAN DX235NLC-5 (124/166 kW/AG, kaušo talpa 1 m³), buldozeris CAT D5K (72/96 kW/AG), sunkvežimiai IVECO TRAKKER AD380T38H (279/380 kW/AG, keliamoji galia 15 t). Visi šie mechanizmai bus naudojami nuodangos, gavybos ir rekultivavimo darbuose. Tai našūs mechanizmai, kurie sunaudoja dvigubai mažiau dyzelinio kuro. Tai iš esmės sumažins technogeninę apkrovą aplinkai. Prieš pradėdant gavybos darbus, dirvožemis ir pažeistose vietose naujai susiformavęs augalinis sluoksnis bus nuimamas buldozeriu ir sustumiamas į pylimus karjero pakraščiuose. Dirvožemio pylimų aukštis bus iki 3 m, pagrindo plotis iki 11-12 m. Iš centrinėje dalyje sustumtų pylimų, dirvožemis bus nukasamas ekskavatoriumi, pakraunamas į sunkvežimius ir pervežamas į pakraščius. Kiti nuodangos gruntai, storesnėse vietose, bus nuimami iš karto ekskavatoriumi. Esant plonesniam dangos gruntų klodui jis bus stumiamas į pylimus ir tik po to kraunamas į sunkvežimius. Atidengus naudingąjį klodą, ekskavatoriumi bus kasamas sausas smėlis ir kraunamas tiesiai į sunkvežimius. Iš apvandeninto klodo kasama naudingoji iškasena bus pilama į pylimus nusausėjimui. Planuojamą 20 tūkst. m³ žaliavos kiekį bus galima išvežti 2 sunkvežimiais, kurie turės padaryti iš viso 14 reisų per pamainą.

Kasant smėlį atliekų nesusidarys, nes viskas bus sunaudojama, o likusiais dangos gruntais bus rekultivuotas karjeras. Dangos gruntais bus nulėkštinti šlaitai, nelygumai bei užpiltos seklausios vandens baseino vietos. Prie karjero administracinių patalpų bus pastatytas buitinių atliekų konteineris, kurį periodiškai išveš atliekas tvarkanti įmonė. Kasant smėlį pramoninių nuotekų ir vandens teršalų nesusidaro. Biologiniai darbininkų teršalai iš lauko tipo biotualetu bus perduodami utilizavimui Vilkaviškio rajono atliekas tvarkančiai įmonei ir nepasklis į aplinką. Cheminės medžiagos nebus naudojamos gavybos procese. Visi planuojamame eksploatuoti telkinyje dirbsiantys taršos šaltiniai bus mobilūs. Jiems dirbant karjere pagrindiniai veiksniai galintys sukelti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai yra triukšmas bei į orą iš vidaus degimo variklių išmetami teršalai. Triukšmo lygio skaičiavimai buvo atliekami remiantis standartu LST ISO 9613-2:2004. Atlikti skaičiavimai rodo, kad vykdant nuodangos darbus už planuojamo atidaryti karjero, kada nėra suformuotas dirvožemio pylimas, sklaidžiamas triukšmas už 39 m užges iki 55 dB(A), kuriuos leidžia Lietuvos higienos norma HN 33:2011. Atliekant gavybos darbus triukšmo lygis nebebus viršijamas jau už 8 m nuo karjero pakraščio. Netgi prie pačių nepalankiausių sąlygų rodo neaukštą triukšmo lygį, nepavojingą gyventojų sveikatai. Šie skaičiavimai atlikti pagal patį blogiausią scenarijų, kai mechanizmai dirba arčiausiai telkinio pakraštyje. Šiuo atveju, artimiausios sodybos yra nutolusios per dideliu atstumu, kad jose būtų girdimas triukšmas nuo planuojamo atidaryti karjero. Didžiausią biologinę taršą šioje vietoje sklaidžia šiuo metu uždarytas buitinių atliekų sąvartynas, esantis į šiaurės vakarus, už kelio.

Visi mechanizmai per metus sudegins apie 10,4 t dyzelinio kuro. Naudojant paprasčiausius oro taršos atrankos modelius, kur įvestos didžiausios reikšmės ir pačios blogiausios klimatinės sąlygos, esant panašiam mechanizmų skaičiui, oro tarša už 100 m beveik visiškai nebejaučiama. O didžiausios leistinos koncentracijos nebevirsijamos ir už 20 – 30 m, dirbant visiems mechanizmams kartu vienoje vietoje t.y. modeliuojant kaip nuo stacionaraus šaltinio. Kas realiai nėra įmanoma. Oro taršos koncentracijos artimiausiose sodybose dėl paties karjero veiklos ir toliau išliks būdingos kaimiškoms vietovėms. Kasamas natūralios drėgmės smėlis nedulka. Dulksės gali pakilti tikrai važiuojant transportui išdžiūvusiais karjero keliais. Tam išvengti sausros metu visi karjero keliai ir išvežimo trasa iki plento bus laistomi vandeniu. Pakrautas į transportą smėlis nedulka. Sunkvežimiai išvežantys produkciją bus dengiami tentais.

Vertinama teritorija šiuo nėra kuom nors unikali rekreaciniu požiūriu. Baigus naudingųjų išteklių gavybą, buvusio karjero vietoje susiformuos vidutiniškai apie 2 – 3 m gylio vandens baseinas. Karjero šlaitai bus nulėkštinti ir apsodinti medžiais bei krūmais. Kasant smėlį bus atidengtas gruntinio vandens sluoksnis, tačiau vanduo iš karjero nebus dirbtinai siurbiamas. Jokie teršalai į vandens telkinį taip pat nebus išleidžiami. PŪV tiesiogiai neįtakos požeminio vandens

kokybės. Gruntinio vandens srautas nuo greta esančio uždaryto sąvartyno migruoja priešinga kryptimi planuojamam eksploatuoti karjerui, todėl gruntinis vanduo nepateks į smėlio telkinio vietoje susidarysiantį vandens telkinį. Pagal visus reikalavimus uždarytas Vilkaviškio Pavembrių sąvartynas yra izoliuotas nuo supančios aplinkos. Sąvartyno paviršius užpiltas nelaidžiais gruntais ir įrengtas uždaras drenažo tinklas, kuris surenka iš jo ištekantį turinį ir atmosferos kritulių vandenį iš paviršinės aeracijos zonos, neleisdamas jam patekti į gilesnius gruntinio vandens sluoksnius. Visas surenkamas turinys drenuojasi į šiaurės vakaruose esantį baseiną ir ten valomas, t.y. tiek drenažo tinklu, tiek natūraliai teka priešinga karjerui kryptimi. Uždaryto sąvartyno monitoringo tinklas nepatenka į PŪV teritoriją, tarša nustatyta sąvartyno šiaurės-rytinėje dalyje, t.y. priešingoje PŪV pusėje. Po PŪV susikaupęs vanduo liks rekultivuotam karjere, sąvartynui įtakos nedarys. Kasybos technikos techninio gedimo atveju ar išsiliejus kurui perpylimo metu, užterštas gruntas bus surinktas, užpilamas naftos produktus surišančiu sorbentu, o vėliau perduodamas grunto valymu užsiimančioms įmonėms. Panašiai bus elgiama ir teršalams patekus į vandenį, eksploatuojant apvandenintą klodą. Į vandenį patekę naftos produktai bus apjuosiami apsauginėmis sorbento bonomis ir susemti bei atiduoti valymu užsiimančioms specializuotoms įmonėms.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamas naudoti plotas nepatenka į saugomas teritorijas. Artimiausia saugoma teritorija yra už 1950 m į vakarus esantis Širvintos hidrografinis draustinis. Artimiausia Natura 2000 saugoma teritorija svarbi buveinių apsaugai yra Virbalgirio miškas, esantis 12,5 km į vakarus. Artimiausia Natura 2000 teritorija svarbi paukščių apsaugai yra Kalvarijos apylinkės, nutolusios 20,5 km į pietryčius.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 “Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo” (toliau – Tvarkos aprašas) nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Marijampolės ir Alytaus skyriuje, Dariaus ir Girėno g. 4, Marijampolė, tel. (8 343) 97802.

6.2. Užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas turi raštu informuoti atsakingą instituciją (Aplinkos apsaugos agentūrą) apie pranešimo paskelbimą minėtame tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės ir seniūnijos, kurių teritorijas apima planuojama ūkinė veikla, su savivaldybės ir seniūnijos informacine žyma apie gavimo faktą ir datą.

6.3. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.4. Planuojamą veiklą galima vykdyti žemės sklype, kurio naudojimo paskirtis atitinka Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo įstatymo reikalavimus. Rengiant telkinio naudojimo planą turi būti numatytas naudojamų sklypų žemės paskirties pakeitimas iš žemės ūkio į kitą (naudojimo būdas – naudingosios iškasenos).

6.5. Telkinio kasyba bei paveiktos žemės rekultivacija turi būti atliekama dalimis, lygiagrečiai vykdomiems karjero eksploatacijos darbams.

6.6. Užpildymas kuru turėtų vykti tik tam specialiai įrengtoje aikštelėje su kieta danga

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Planuojamos veiklos teritorija nepatenka į saugomas teritorijas, žemės sklype istorinių, kultūrinių ir archeologinių vertybių nėra.

7.2. Iškastas telkinys bus tinkamai rekultivuotas, karjero šlaitai bus nulėkštinti, užpilti dangos padermėmis ir dirvožemiu, apsėti žole bei apsodinti krūmais ir medžiais. Karjero vietoje susidarys vandens telkinys, neapvandenintos teritorijos bus apsodintos medžių želdiniais bei žoliniais augalais. Teritorija įsilies į esamą kraštovaizdį, bus padidintas vandeningumas ir miškingumas.

7.3. PŪV pagal pateiktus skaičiavimus triukšmo, išmetamųjų dujų, oro taršos kietosiomis dalelėmis poveikį neturės jokios įtakos gyventojų sveikatai.

7.4. PŪV teritorijoje jau buvo vykdoma analogiška ūkinė veikla, yra įrengtas išteklių vežimo kelias.

7.5. Aplinkos apsaugai nuo kasybos ir transporto mašinų triukšmo, oro teršalų bei dulketumo sklaidai mažinti karjero pakraščiuose bus suformuoti grunto pylimai, sausros metu visi karjero keliai ir išvežimo trasa iki plento bus laistomi vandeniu.

7.6. PŪV teritorija nepatenka į vandens telkinių apsaugos zonas ar juostas.

7.7. Eksploatuojant telkinį atliekų nesusidarys, vanduo nebus naudojamas, aplinkos oras bus teršiamas tik telkinyje dirbančių mechanizmų.

7.8. Planuojamos ūkinės veiklos vieta yra pakankamai nutolusi nuo viešo naudojimo teritorijų ir kitų svarbių visuomeninių objektų.

8. Priimta atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir įgyvendinus 6.4 – 6.6 punktuose nurodytus reikalavimus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją, planuojamai ūkinei veiklai – Pavembrių smėlio telkinio naudojimui – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka – suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius), per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2016- 05- 05 RAŠTO NR. (28.4)-A4- 4415
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

UAB „Suvalkijos akmuo“

Upelio g. 4, Klausučiai, LT-70462 Vilkaviškio r.
el. p. rima.brokeviciene@gmail.com.

Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijai

S. Nėries g. 1, 70147 Vilkaviškis
el. p. savivaldybe@vilkaviskis.lt

***Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Marijampolės departamentui***

A. Valaičio g. 2, LT-68176, Marijampolė
el. p. marijampole@nvsc.lt

Marijampolės apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

Stoties g. 59, 68230 Marijampolė
el. p. marijampole.pgv@vpgt.lt

***Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės teritoriniam
padaliniui***

Vytauto g. 19, 68300 Marijampolė
el. p. marijampole@heritage.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentui.